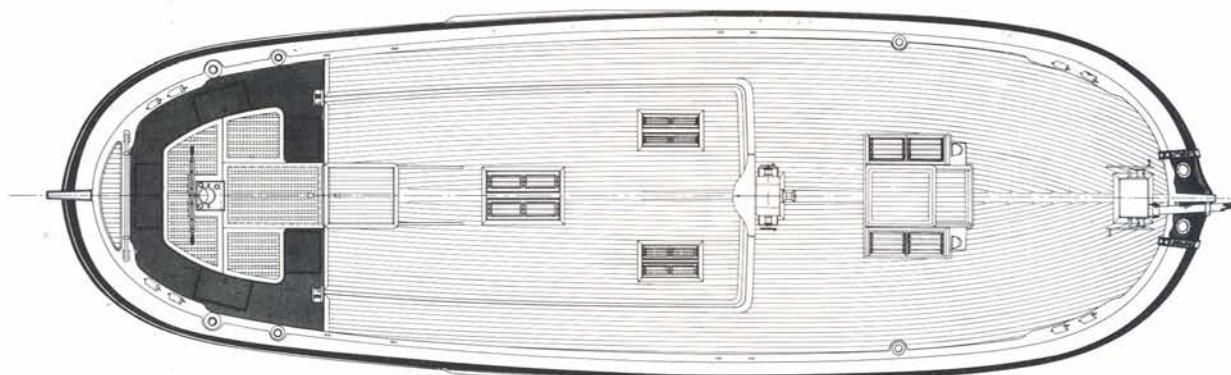

Duitscheel			
HOEK DESIGN NAVALARCHITECTS Oudekerkehoofd 23, 1725 JH Edam-Holland Tel 02993-72853, Fax 02993-77819			
14,32 m Lemsteraak			
Zeilplan			
gebied	datum	schied	tekeningschaal
?	feb '89	1:25	89-13-14 a
afgekeurd d.d.			

De Lemsteraak „Haesewindt”

Duitscheel			
HOEK DESIGN NAVALARCHITECTS Oudekerkehoofd 23, 1725 JH Edam-Holland Tel 02993-72853, Fax 02993-77819			
14,32 m Lemsteraak			
- Deel „Layout” -			
gebied	datum	schied	tekeningschaal
?	feb '89	1:25	
afgekeurd d.d.			

De Lemsteraak „Haesewindt” meet 14,32 meter over de stevens en is 4,35 meter breed. Het schip, onlangs ontworpen door Hoek Design, heeft in zijn korte bestaan al heel wat stof doen opwaaien. De belangstelling voor klassieke schepen is de laatste tijd sterk toegenomen. Dat geldt niet alleen voor ronde- en platbodemjachten en voor klassiek gelijnde scherpe jachten, maar zeker ook voor klippers, loggers, tjalken, etc. Het zal iedereen zijn opgevallen dat ook de vloot van charterschepen aanzienlijk in aantal is toegenomen. Ook op het gebied van ronde- en platbodemjachten is het enthousiasme om nieuwe schepen te bouwen nog steeds groot.

De „Haesewindt” is een Lemsteraak met een bijzondere geschiedenis. Het schip is ontworpen door een team van scheepsbouwkundige ingenieurs onder leiding van André Hoek. Het is ontwikkeld door Jachtwerf De Hemmes BV uit Zaandam, die er de voorkeur aan gaf dit op projectmatige wijze te doen. Het casco werd daarom gebouwd

door Scheepswerf de Boeier uit Makum, betimmerd door Jachtbouw Claasen uit Zaandam, getuigd door TD Sails uit Edam en de coördinatie van alle werkzaamheden werd gedaan door Hoek Design. Door deze projectmatige bouw kon gebruik gemaakt worden van de specialistische kennis van elk van deze bedrijven.

Om een rond schip op het water te krijgen, waarvan alle huiduitgangen stroken, waarvan de berghouten niet „over de kop” gaan, waarin geen strookfouten zitten, is geen eenvoudige zaak. Er zijn niet veel jachtwerfen die klassieke jachten compleet alleen van een spantenvloer bouwen. Scheepswerf de Boeier heeft in de persoon van Bert

Britsemmer iemand op de spantenvloer zitten die het uitslaan van schepen al 40 jaar onder de knie heeft. Ook vroeger werden Lemsteraken op deze manier al van de spantenvloer gebouwd. Er waren ook werven die op het oog bouwden.

Wanneer een schip van de spantenvloer wordt gebouwd, worden van te voren

alle spantdoorsneden bepaald, alle huidplaten uitgezet en het hele schip kan in onderdelen klaar worden gemaakt voordat met de bouw zelf begonnen wordt. Deze bouwwijze is niet nieuw: op professionele scheepswerven worden sinds mensenheugenis op deze wijze schepen en jachten gebouwd. Het grote voordeel van het bouwen van een

spantenvloer is, dat wanneer er meerdere schepen van eenzelfde lijnenplan moeten worden gebouwd op veel efficiëntere wijze en dus veel goedkoper gebouwd kan worden.

Het uitslaan van niet alleen de spanten maar ook huidgangen, berghouten en boeisels van een Lemsteraak op de spantenvloer is een razend ingewikkeld

karwei. Juist doordat de uitslagen zijn gemaakt, kan voorkomen worden dat het schip niet goed strookt en dat huidgangen en berghouten niet „over de kop” gaan.

Maar het is niet alleen het casco dat uiteindelijk een Lemsteraak tot een mooi en klassiek jacht moet maken. Even zo belangrijk is de kwaliteit en oog voor detail van de timmerman. De „Haesewindt” is compleet afgetimmerd door Claasen Jachtbouw uit Zaandam met een team van timmerlieden, die niet voor het eerst aan dit type schepen aan het werk is. Ook voor het tuigen van het schip en het fabriceren van rondhouten (Brasker) zijn bedrijven gekozen die een zeer ruime ervaring hebben in het bouwen en afbouwen van klassieke schepen.

Tekst: Wim de Bruijn

Foto: Theo Kampa

Bij de bouw van klassieke jachten werd ook vroeger hevig geconcurrerd. Iedere werf had zo zijn eigen ideeën over hoe een schip eruit moest zien, zowel boven als onder water. De grote verscheidenheid in rompvormen per klasse is daar wel het beste bewijs van. Zo waren er voor Lemsteraken de bouwers De Boer, Bos, Croles, Van der Zee, Van Goor, Stapel en anderen. Een historisch onderzoek door Hoek Design toonde aan, dat sommige Lemsteraken rondspant waren, dat anderen gepiekt, (s-vormige) spanten in het achterschip hadden en dat er zelfs Lemsteraken waren die geheel van voor naar achter gepiekt waren.

Lijnenplannen uit het Scheepvaartmuseum laten een zeer grote verscheidenheid van rompvormen zien. Het duidelijkst is dat aan te tonen bij de skûtsjes en tjalken. Een tjalk gebouwd door Croles uit IJlst laat zowel boven als onder water een compleet ander schip zien dat een tjalk gebouwd bij de

Pijp uit Drachten. De Pijp uit Drachten stond bekend als de werf die bij uitstek snelle schepen bouwde. Zo ook stond de werf van De Boer uit Lemmer bekend als de werf die snelle Lemsteraken bouwde. Met het vaargebied, de wensen van de eigenaar en zijn smaak, werd een keuze gemaakt voor een bouwwerf.

Het team van Hoek Design heeft bij de ontwikkeling van de „Haesewindt” de traditie van de Nederlandse scheepsbouwer van klassieke jachten willen voortzetten. Er is met nieuwe ogen gekeken naar wat men vroeger op dat gebied al had gedaan. Alle verschillen in rompvormen werden bestudeerd en uit de vormgevingen van De Boer en Van der Zee werd een concept bepaald, dat behalve een goedogende ook een goed zeilende Lemsteraak heeft voortgebracht. De hulpmiddelen van deze tijd, zoals computers en sleeptanks, zijn daarbij nuttig geweest om te bepalen wat de optimale rompvorm zou moeten zijn. Een theoretische aanpak dus, om te ontdekken of een schip nou inderdaad gepiekt, vol, slank of anderszins gevormd zou moeten zijn. Daartoe werd een serie van drie schepen met een afwijkende onderwatervorm gesleept in de sleeptank in Delft. Deze sleepproeven gaven een eerste inzicht in vorm en weerstand. Na deze modelproeven is een snelheidsvoorspellingsprogramma opgesteld, waarmee berekend kan worden hoe hard een schip zeilt; zowel aan, als voor de wind en met halve wind. Doel van het programma is geweest om een onderlinge vergelijking te kunnen maken tussen verschillende schepen en daarmee een theoretisch gefundeerd beeld te kunnen geven van rompvormen en tuigage.

De resultaten van de „Haesewindt” zijn tot nu toe niet teleurstellend. Tijdens de afgelopen Flevorace was het schip eerste op rating en linehonours van de Lemsteraken.